

Principles and Themes

The philosophy of cross border cooperation is based on a belief shared by two or more frontier regions that they can solve a series of problems efficiently when working together.

Cross border cooperation relies on the principles of partnership, subsidiarity and the existence of a concept or strategy of cross-border development.

The partnership principle presupposes the existence of two levels> a vertical partnership between the national, regional, county and local levels on each side of the border and, by the other hand, a horizontal partnership between partners from both sides.

Experience has revealed that cross-border cooperation functions at its best and is most successful in areas – as the Danube-Kris-Maris-Tisza Euro-region is – where the initiative appeared at local and regional levels.

Partnership and subsidiarity are essential in the process of planning and implementing the cooperation concepts. These are necessary for the creation of a strategic framework and a future for consistent, long term cooperation. These strategies examine national plans and identify the needs and future objectives of cross-border cooperation with a view to eliminating the unilateral approaches to common problems.

The partners can thus define common problems resulted from the negative effects engendered by the border and focus on the common developmental potential.

The scientist Charles Riçq identifies five stages of this process, according to the degree of development of the cross-national partnership. Euro regional partnerships go through the following phases: a) the information exchange stage; b) the concerted information stage; c) the cooperation stage; d) the harmonization stage; e) the integration stage.

The first stage is characterized by existence of certain direct contacts materialized in unofficial and/or semi-official contacts and reunions of the central, regional and local political and administrative authorities. In addition, it can also take the form of letters or written information exchanges.

The second phase is the phase when the information starts to circulate faster and the decisions are enforced only after consultations with the local and regional authorities on the other side of the border, since they might be affected by these decisions.

The next phase – the cooperation one – is characterized by the existence of certain consultancy and permanent collaboration between institutions whose suggestions are taken up by the local and regional authorities on both sides of the national frontier. This phase requires the development of certain common projects with regional relevance.

As the fourth phase, the harmonization stage implies the elaboration of common regional policies starting from mutual economic and social development concepts that would harmonize the tendencies existing in the economic and social environment of the participants in the cross-border cooperation.

At last, the integration stage presupposes the dissolution of borders and the manifestation of an integrated regional development.

The second and the third stages are a given in cross-border partnerships in Western Europe. The great cross-border institutions have already refined the procedures that define these stages and have also been significantly successful insofar as stage number four is concerned.

But passing on to the integration stage is still a problem even for regions that are part of the Schengen system.

It is clear then that for the countries from Central and South-Eastern Europe, which also includes the Danube-Kris-Maris-Tisza regional cooperation, the more complex stages of cross-border cooperation can only be - at this point – a long term objective.

The main objectives of the actual DKMT Euro-region cross-border cooperation are to do with supporting the process of European integration, harmonizing the public programs and policies, setting up common economic programs and a common information system, strengthening the mutual trust and stimulating mutual knowledge between the communities on both sides of the frontier.

Such cross-border cooperation is favored by several factors. One needs a political will expressed by means of permanent contacts and materialized in specific institutions and procedures.

Second, cross-border cooperation has to take into consideration the creation of an economic and tax climate that would favor the appearance and development of cross-border partnerships. The identification of the common social and economic interests and a definition of single social and economic development concepts which would correct the existing lack of balance and harmonize economic initiatives, are uppermost objectives.

Third, the great cultural objectives aim to stimulate a feeling of belonging to the border space and to help create a regional border conscience.

The development of a border culture, defined as an original synthesis, based on exchanges and cross-breeding between the local cultures on both sides of the border – is also necessary for a viable cross-border cooperation.

Cross-border partnership projects and programs – such as Probitas is – represent a good example of good practices in the civil society filed both in stimulating the feeling of belonging to the border space and in creating a regional border conscience. Addressing the young generation, Probitas is a step to the accomplishment of the main principles and themes of the process of Euro-regional integration.

ŽARKO BOGOSAVLJEVIĆ
Radio 021 Novi Sad

The Project PROBITAS 2003 is an initiative of the West Foundation for Regional and Euro-regional Journalism Timisoara and is financed by

COUNCIL OF EUROPE / CONSEIL DE L'EUROPE

DIRECTORATE OF YOUTH AND SPORT

EUROPEAN YOUTH FOUNDATION

HUMAN RIGHTS EDUCATION

Project coordinator:
MARIAN ODANGIU

Co-ordinator Editor: VIOLETA FICARD
Finance Officer: MĂDĂLINA VĂDUVA

Editorial team: SANDRA ADAM, Radio Novi Sad, ANGELA BURZA, „Banatul” University Timișoara, ŽARKO BOGOSAVLJEVIĆ, Radio 021 Novi Sad, DIMITRIE BOZOVIĆ, Radio 021 Novi Sad, SANJA VUČKOVIĆ, Radio Tv Kragujevac, CORNELIA TRUȘĂ, „Banatul” University Timișoara

Printed by:
West Foundation for Regional and Euroregional Journalism Timisoara Romania
FVJ © 2003

Novinarstvo i Politika

Za vreme diktature Nikolaja Čaušeskua u Rumuniji su postojale samo jedna državna televizija i jedna radio-stanica. Takođe i državne novine u svakom većem gradu, sve odreda komunističke a u svom naslovu obavezno su sadržavale reči o komunizmu ili crvenoj boji koja nam je svima dobro poznata. Taj pritisak jednoumlja je bio veoma težak za ljude koji su želeli da se bave novinarstvom jer je sve bilo utvrđeno i određeno, pogotovo naslovna strana koja je bila obavezno posvećena predsednikovim govorima, delima, njegovim akcijama i odlukama. U takvoj su situaciji korektori (cenzori) bili u velikoj opasnosti-u zatvor se išlo preko noći čak i zbog pogrešno interpretirane reči ili greške u štampanju.

Posle revolucije decembra 1989. cenzura je smesta nestala-cenzura u smislu da je pre toga postojala kao institucija sa veoma određenim, jasnim pravilima šta se sme a šta ne. Tu se pojavio novi problem-nije bilo nezavisnih škola u oblasti ninarstva. Za vreme diktature postojao je samo jedan institut koji je školovao mlade da budu novinari ali takođe ih pripremao da budu verni aktivisti partije. Na komunistički novinarski univerzitet mogli su da se upišu samo mladi čija je prošlost bila prikladana, čiji su roditelji bili dobri radnici i komunistički borci, tako da posle tih burnih događaja 1989. nije bilo kvalifikovanih novinara u rumunskom novinarstvu, i svi koji su poceli da se bave ovim poslom dolazili su iz redova školovanih profesora, inženjera, intelektualaca...koji su želeli tome da se posvete ali za vreme Čaušeskua nisu imali mogućnosti. Nakon njegovog pada bilo je još listova koji su predstavljali nacionalne ideje i ideologiju vladajuće (nove) partije ali takođe i novih, nezavisnih, opozicionih, kao "Temišvar" – prve nezavisne novine u zapadnoj Rumuniji.

U Bukureštu su mnoge komunističke novine promenile svoj identitet odmah nakon revolucije i postale agresivno nekomunističke, zamenivši urednike i izdavače novim ljudima sa suprotnim pogledima na svet i novinarstvo od onih što su do tada bili zastupljeni. Takođe vratili su i mnoge novinare koje je prethodni režim progutao iz različitih političkih razloga.

Danas se u Rumuniji više ne može pričati o političkoj cenzuri. Osim državne rumunske televizije postoje i privatne sa različitim uređivačkim programom - Pro TV, Acasă, Antena 1, Prima, Realitatea tv, Europa Nova, kablovska Analog... a takođe i dnevne i nedeljne novine-Agenda zilei, Renașterea bănățeană, Timișoara, Prima oră, Focus Vest, Ziaa de Vest...

Kako vreme odmiče medijsko nebo iznad ove zemlje sve je gušće a konkurencija sve jača...naravno, opstaće samo oni najbolji.

SANDRA ADAM
Radio Novi Sad

Atât de tu însuși/ So much yourself

ascultă-l cu atenție
și n-ai să-l disprețuiești niciodată

privește-l cu sufletul
și vei înceta să-l desconsideri

gustă din hrana lui

miroase florile care îi plac

atinge-i bucuriile care îi umplu
clipă de clipă viața

și vei constata
cu uimirea iedului
ieșiț întâia oară în lumina ierbii

că îți este atât de aproape
că este atât de tu însuși.

ANGELA BURZA
„Banatul” University Timișoara

PROBITAS 2003

III-rd Year
No. 2
July 2003
Românești
Timiș County
România

Published by participants at the Inter-operational Project for Regional and Euro-regional Journalism Probitas – 3rd Edition – Românești Timiș

Eugen Miron Cernescu Primarul Comunei Tomești

S-a născut în 12 septembrie 1947.

A învățat la Școala Generală din Făget, a urmat Liceul „Coriolan Brediceanu” din Lugoj și Școala de maiștri – prelucrarea sticlei.

În buna tradiție a locurilor, timp de treizeci și trei de ani, a lucrat la Fabrica de sticlă din Tomești, parcurgând toate treptele ierarhice, de la muncitor, până la maistrul de creație.

La alegerilor din anul 2000, a devenit primar al Comunei Tomești.

Este un bun conducător, calm, organizat și meticolos, preferând munca în echipă.

Este căsătorit, are doi copii și... o nepoțică. E pasionat de muzică și computere.

Oamenii îl privesc cu încredere și îl primesc în casele lor cu o familiaritate pe care mulți alți primari din România ar putea fi invidioși.

Aceasta, din cauză că Primarul Eugen Miron Cernescu face parte din acea categorie de politicieni care preferă vorbelor, faptele.

Un primar pentru care a vorbi și a face sunt două verbe care pot deveni sinonime...

Vârf de lance spre viitor

Stimate domnule Primar Eugen Miron Cernescu, biografia dumneavoastră se confundă cu ceea ce am putea numi trecutul, prezentul și viitorul comunei Tomești. Prin urmare, cunoașteți mai bine decât oricare altul aceste locuri. Vă invit, pentru început, să ne fiți ghid.

Comuna Tomești este situată pe versantul nordic al Munților Poiana Ruscăi, pe cursul superior al râului Bega, desfășurându-se, în toată frumusețea ei, sub vârful Munților Padeș (1378 m) și Rusca (1359 m), până la confluența râului Bega cu afluentul ei din zona Pietroasa, cu numele Sasa. Altitudinea cea mai mare o găsim în partea de sud a comunei, coborând impresionant de la peste 1370 de metri, la 300 de metri, în zona satului Românești și a Minăstirii Izvorul lui Miron. Așadar, o diferență de peste o mie de metri, care se exprimă în peisajul de o fabuloasă bogăție ce include vegetație montană și premontană și o veritabilă sinteză a faunei românești, de la viețuitoarele mari, precum ursul și cerbul carpatin, la cele de mai mici dimensiuni. Pe scurt, un potențial cinegetic remarcabil exprimat în trofee prezente în numeroase expoziții din țară și din străinătate.

Frumusețile sălbatice ale acestor locuri sunt greu de descris în cuvinte și, de aceea, numai cei îndrăzneți și cu dragoste de natură le pot aprecia adevărată frumusețe și diversitate, pe toată întinderea celor o sută patruzeci și opt de kilometri pătrați, cât are comuna noastră.

Din punct de vedere administrativ, aparținem județului Timiș, la o distanță de o sută optsprezece kilometri de Timișoara și la douăzeci și doi de kilometri de Făget, care reprezintă leagănul de cultură și civilizație a întregii zone de sud-est a județului. Într-adevăr, comuna noastră este un veritabil vârf de lance spre viitor, cu cele șase localități care o compun: Tomești Colonie, Tomești Sat, Luncaii de Jos, Luncaii de Sus, Românești și Baloșești. În aceste localități trăiesc peste două mii cinci sute de suflete, în majoritatea lor români, dar și maghiari, germani și romi, zona fiind, de departe, una multiculturală, în care etniile și religiile își împart în armonie experiențele existențiale și culturale.

Care este situația comunei sub aspectul infrastructurii și al dezvoltării economice ?

Toate localitățile comunei sunt legate între ele prin Drumul Județean 28. De asemenea, toate satele aparținente beneficiază de rețea telefonică digitalizată, de energie electrică și, într-o perspectivă foarte apropiată, de rețea de televiziune prin cablu. Sub aspect economic, zona beneficiază de resurse suficiente pentru a acoperi în întregime oferta forței de muncă. În principal, agenții economici își desfășoară activitatea în domenii ca extragerea cărbunelui, prelucrarea sticlei, a lemnului - atât exploatare, cât și debitare de parchet și alte profile. Industria textilă este, de asemenea, reprezentată, precum și, bineînțeles, turismul, al cărui potențial a început să fie valorificat. Este o certitudine că, în curând, monoindustrializarea, specifică zonei până în anii '90, va deveni o apăsătoare ce va aparține trecutului !

Spuneți că zona este un adevărat „leagăn de cultură și civilizație” pentru zona de sud-est a județului Timiș. Ce înseamnă, în termeni concreți, acest lucru ?

Cultura zonei este specifică muntelui și confluentei bănățene cu vatra folclorică a Ardealului de sud. Aceste rădăcini au fost îmbogățite prin prezența în zonă a numeroși moldoveni, olteni și maramureșeni care au venit aici atrași de mirajul prelucrării sticlei. Ca expresie a acestei policromii culturale, a devenit celebră *Nedeea Românilor de Pretutindenii*, care, în fiecare an, în luna august, adună mii de oameni, personalități din lumea întreagă, folcloriști și artiști din toate zonele țării și nu numai. De asemenea, au devenit o tradiție, în fiecare septembrie, celebrele concerte din Peștera de la Românești, faimoase în lumea întreagă. Sunt numai două exemple care vorbesc despre vitalitatea culturală a zonei.

Prin ce se concretizează, ca viitor, ceea ce numeți „vârf de lance” ca fiind termenul cel mai potrivit pentru a descrie economic și nu numai zona ?

Obiectivele de viitor care ne preocupă sunt creșterea graduală și permanentă a nivelului social-economic al populației, îmbunătățirea nivelului de instruire și pregătire a tinerilor, finalizarea unor proiecte de anvergură cu finanțare europeană *SAPARD* și *PHARE*, pentru care sunt deja întocmite proiectele, studiile și documentațiile necesare. Concret, acestea se referă, între altele, și la construirea unei săli polivalente de sport, a unei stații de epurare a apei, amenajarea unui drum turistic în zona montană și a unui Centru social pentru pensionari, repararea și revitalizarea activității Casei de Cultură din Tomești, repararea a două poduri în satul Românești, ameliorarea sistemului de iluminat public în toate satele, recondiționarea drumurilor comunale etc.

În contextul acestor proiecte, cum apreciați prezența în zonă, începând din acest an, a Fundației Vest pentru Jurnalism Regional și Euroregional Timișoara ?

Contactele și numeroasele discuții pe care le-am avut cu reprezentanții organizației, desfășurarea, în această vară a celei de-a treia ediții a programului *Probitas* susținut de Fundația Vest reprezintă, pentru toți locuitorii de aici un prilej deosebit de îmbogățire a orizontului de cunoaștere, a legăturilor cu ceea ce se întâmplă în țară, în Europa și în lume, în general. Înființarea, în satul Românești, a Centrului de Resurse pentru Organizații Neguvernamentale girat de Fundația Vest, are, fără îndoială, un impact pozitiv asupra vieții economice și social-culturale a zonei, motiv pentru care inițiativa se bucură de sprijinul necesar din partea autorităților, a tuturor locuitorilor.

CORNELIA TRUȘĂ
„Banatul” University Timișoara